

Ob 100-letnici rojstva zasl. prof. dr. Franca Janežiča

Pred 100 leti (18. avgusta 1908) se je na Pavlovskem vrhu - Miklavž pri Ormožu - rodil zaslužni profesor dr. Franc Janežič, prvi univerzitetni učitelj, ki je deloval na področju zdravstvenega varstva rastlin v Sloveniji. Po osnovni šoli v domačem kraju, ter klasični gimnaziji v Mariboru, se je po diplomi na Agronomsko gozdarski fakulteti in krajši specializaciji v Zagrebu, vrnil v Slovenijo, kjer je začel pionirsko delo na ožjem področju varstva rastlin, najprej na strokovnem, po doseženem doktoratu iz fitopatološke tematike leta 1947, pa tudi na znanstvenem področju. Dve leti po ustanovitvi Agronomske in gozdarske fakultete (sedaj Biotehniške) v Ljubljani, se je odzval vabilu in začel predavati najprej honorarno, kasneje pa redno vse do upokojitve leta 1978, predmete s področja varstva rastlin. Dolga leta je bil to en predmet, ki se je v začetku imenoval Zaščita kmetijskih rastlin in se kasneje preimenoval v Varstvo rastlin, pridružil pa mu je kasneje še predmet Entomologija. Predmet Gozdna fitopatologija je profesor Janežič predaval od leta 1952 do leta

1974. Z Biotehniško fakulteto, ki mu je leta 1987 podelila naslov zaslužni profesor, je ostal povezan do konca. Umrli je leta 1999 v Ljubljani.

Vseskozi se je zavedal, da je pisana beseda tista, ki za človeka in človekom ostane in prav na ta način se je stalno potrjeval. Precej objav izpod peresa profesorja Janežiča je v Zborniku Biotehniške fakultete (sedaj *Acta agriculturae Slovenica*), kjer je leta 1994 izšel njegov zadnji izvorni članek s področja aplikativne entomologije. Več o življenju in delu je napisano v prispevku, objavljenem v časopisu Research Reports (Milevoj, Maček, 1998).

Obudimo še nekaj spominov na spoštovanega profesorja Janežiča, ki smo mu bili njegovi študentje oziroma sodelavci.

Študentje in študentke, ki so po drugi svetovni vojni študirali agronomijo oziroma gozdarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, se profesorja Janežiča spominjajo kot zahtevnega do sebe in študentov, ki je bil hkrati ugleden in spoštovan ter blag človek. Njegova predavanja so bila zanimiva in dobro obiskana. Posebno skrb je namenjal pisani besedi, študijskim pripomočkom, slikam in zbirki škodljivih organizmov, na katero je bil posebno ponosen. Na vprašanje o nastanku entomološke zbirke, je leta 1992 zadevo pojasnil takole: Zbirka je nastala v letih 1948-1951. Najprej je pripravil profesor Janežič seznam škodljivih metuljev in hroščev in drugih škodljivcev. Na podlagi tega seznama je naredil zbirko metuljev ljubiteljski zbiralec metuljev Rakovec, zbirko hroščev pa Gspan, oba iz Ljubljane. Oba sta predlagano zbirko še dopolnila s svojimi ljubljenci. Tako je nastala zbirka, ki so jo bili vsi veseli, je še povedal profesor. V 90-letih je bila zbirka prenovljena ter tudi občasno dopolnjena z novimi primerki in služi študijskim potrebam in znanstvenim namenom na sedanji Katedri za entomologijo in fitopatologijo, na Oddelku za agronomijo. Posebno skrb je gojil do slovenskega jezika oziroma jezika stroke. Objavil je Indeks rastlinskih bolezní v Sloveniji ter terminološki slovar z njihovimi imeni, s čimer je obogatil tudi slovenski jezik. Njegovi prispevki, znanstveni in strokovni, so napisani razumljivo, kratko in jedrnato. Znanstvena objektivnost in resnicoljubnost je bila njegova odlika. Spominjam se, ko je nekoč dejal: »če nismo o neki zadevi trdno prepričani, tedaj ne smemo napačno niti pomisliti, kaj šele reči ali celo napisati«.

Izpiti so bili pri profesor Janežiču ustni. Da se je treba na izpit dobro pripraviti, je bilo jasno vsakemu študentu in priprava na izpit je trajala tudi nekaj mesecev. Celo dobri študenti so včasih pristopili k izpitu večkrat. Izpiti so bili ustni in so trajali različno dolgo, kar je bilo odvisno tudi od znanja kandidatov. V tistih časih ni bilo možnosti za prehrano na fakulteti. Tako profesorji kakor študenti so bili odvisni od tistega, kar so prinesli s seboj ali pa kupili v bližnji trgovini. Tudi profesor Janežič si je med izpiti vzel čas za malico, ki jo je prinesel s seboj in je trajala kar nekaj časa. Posebno rad je imel v zimskem času jabolka ali pa pomaranče. Bil je visoke, vitke postave in hitre, pokončne hoje. Na delovno mesto se je pripeljal s kolesom, čeprav je imel tudi avto, včasih pa je prišel peš. Po upokojitvi leta 1978, je predaval Entomologijo podiplomskim študentom ter prihajal dokaj redno na fakulteto, kjer je imel svoj kabinet. Material (vzorci obolelih/napadenih rastlin) je sam nabiral, pregledoval, mikroskopiral ali drugače obdeloval. Ko se je bližal 90-letom je nekoč prizadeto potožil: »Z očmi imam težave in težko mikroskopiram«.

Leta 1998 smo v okviru Biotehniške fakultete, Oddelka za agronomijo, takratne Katedre za fitomedicino (sedaj Katedra za entomologijo in fitopatologijo) in Društva za varstvo rastlin Slovenije, praznovali 90-letnico rojstva profesorja Janežiča. Pripravili smo tudi priložnostno razstavo. Profesor Janežič se je prireditve razveselil, vendar se je žal ni mogel udeležiti. Zastopal pa ga je njegov vnuk.

Ponosni smo, da smo lahko gradili ali vsrkavali znanja s področja zdravstvenega varstva rastlin s profesorjem Janežičem, katerega sledi so in bodo ostale trajno zapisane v fitomedicinski stroki.

Sodelavci Katedre za entomologijo in
fitopatologijo

Oddelek za agronomijo Biotehniške
fakultete